

Inspirationen til vor tids folkedragter

Der er ingen tvivl om, at F. C. Lunds "Nationale Folkedragt" billeder, har haft stor betydning for danske folkedanseres forståelse og interesse for kopiering af de danske folkedragter, som det ses i årene efter 1900.

Billederne blev et godt supplement til de indsamlede folkedragter ved den genopdagede dans omkring 1900, som blev til folkedans. Foruden fornøjelsen ved den ugentlige danseundervisning i folkedans var formålet at give opvisning i folkedragter.

Som forlæg blev det bøndernes dragter, der blev brugt på landet fra stavnsbåndets opløsningstid til den nye grundlov med folkestyre 1849. Med industrialiseringens fremmarch blev det ved året 1870 slut med at bruge de gamle, tunge, hjemmegjorte dragter

Om maleren F. C. Lund

Frederik Christian Lund er født 14. feb. 1826. Hans forældre var skomager Johan Christian Leske og tjenestepige Henriette Pedersen.

F. C. Lund blev gift i 1859 med Axelline Mørch f. 23. okt. 1836 -1918. De fik ingen børn.

Han døde 31. okt. 1901. Begravet fra Frederiksberg kirke.

Efter 1890 malede Lund ikke mere p.g.a en hjerneblødning, som gjorde ham lam.

Hans atelier lå Forhåbningsholms Alle, Frederiksberg.

F.C. Lund kom i malerlære hos malermester Harboe i 1845, kom på modelskolen og fik den lille sølvmedalje i 1848 og den store i 1852.

Som frivillig 22 år gammel deltog han i krigen 1848, men blev hårdt såret ved slaget i Fredericia den 6. juli 1849.

F. C. Lund malede karle og piger 1848-1850. Det blev til 4 billeder, landsoldat og orlogsgast med deres fæstemøer, de fik navnene Jens (soldaten) og Ellen (i Hedebodyragt) samt Jokum (orlogsgasten) og Lisbeth (i Amagerdragt) udsendt litografisk gennem kunsthandler Bing. I 1850 udstillede Lund nogle billeder fra felten, som vakte opmærksomhed. Episoder fra slaget ved Fredericia blev opkøbt af Den Kgl. Malerisamling.

Abelone Therkilsen i Valby dragt

Chresten Gade fra Vodstrup, Mors

Det blev museumsmændene Chr. Jügensen Thomsen og arkæologen J. J. A. Waarsaae der via kulturministeren gav F. C. Lund mulighed for at rejse landet rundt for at male fiskere og bønder i deres nationale folkedragter i perioden 1850-1861. Det blev til 30 stk. litografisk tryk v. Kittenberg på forlaget C.W Stinck- 1862.

Vi kender ikke hans rute i landet. Men efter giftemålet med Axelline i 1859 rejste de sammen og vi ved, at hun har stået model til flere af figurerne i folkedragt. For eksempel på dragtbilledet står Axelline model i Dannevirkedragten. Vi ved, at parret var sammen på Skagen i 1859.

Af andre navne, som har stået model, kan nævnes Chresten Gade (udtales Gaade) fra Vodstrup på Mors. I Ringkøbing kvindedragt står tjenestepigen Johanne i frk. Thuesens dragt fra Thorsted ved Ulfborg. I kvindedragten fra Ærø står efter sigende pastor Throlles datter i Rise model.

Til Valby konedragten er det Abelone Therkildsen, der sidder som model.

Johanne i frk. Thuesens dragt, Ulfborg

Pastor Throlles datter i Rise

Serien på 30 dragtfigurer udkom jan.1864 "Danske Nationaldragter" i Litografisk tryk hos Kittendorf og Aagaard. Senere kom et dragtbillede mere med, nemlig Rømmøkvinde i festdragt.

Serien udkom flere gange frem til 1890. I 1915 udkom serien igen, men denne gang ved hjælp af Luplau Jansen og forsynet med egetræsrammer. Denne udgave blev udsendt igen 1926 i mappe, hvor omslagets dragtbilleder er slynget med guirlander.

F.C.Lund har malet flere historiske malerier, som bl.a. kan ses på Det Nationalhistoriske Frederiksborg Museum i Hillerød.

I 1876 blev han ridder af Dannebrog.

Ved verdensudstillingen i Paris 1879, malede F. C. Lund en frise 15 alen lang i akvarel med 55 figurer.

Bønder og fiskere iklædt deres dragter med slyngende guirlander og dannebrogssflag. Denne frise blev efter udstillingen solgt til grosserer Ruben, som forærede den til Det Kongelige Teater. Senere efter 2010 er denne frise kommet til Nationalmuseet. Frisens bevaringstilstand er ret dårlig og ikke gennemfotograferet til dato.

Rud-Pedersen brugte denne frise som forlæg til sin fresko i Grundtvigs Hus 1908.

Jacobsens frise 1

Jacobsens frise 2

I 1885 udsendte Alfred Jacobsen gennem hans trykkeri en tegning der er en efterligning af F. C. Lunds frise fra 1879 med 55 bønder og fiskere omkranset med guirlander og det danske flag. Se nedenstående tegning.

F.C. Lund (1826-1901) havde i 1850'erne udført en række akvareller af bønder og fiskere i -paa voldsdragter-. På det grundlag malede han en hel frise til udsmykning i den danske industrifabrik Paris 1878.

Begynder blev billedet ophængt i Det kgl. Teater, og allerede i udstillingsommeren bragte Illustreret Tidende en gengivelse. Dette stykke -teaterdanmark- har åbenbart haft et sikkert publikum både ude og hjemme.

Lunds skitse

Fra Hansen, Schou og Weller 1871

Noteret af Esther Grølsted 2016